

Mae'r ddogfen hon ar gael yn Gymraeg yn ogystal â Saesneg.

This document is available in Welsh as well as English.

Comisiynydd Heddlu a Throseddu
Dyfed-Powys
Police and Crime Commissioner

CYNLLUN YMWELWYR
ANNIBYNNOL Â DALFEYDD

ADRODDIAD BLYNYDDOL
2022/23

Cynnwys

1. Rhagair gan Gomisiynydd Heddlu a Dyfed-Powys	2
2. Cyflwyniad.....	3
3. Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd.....	3
4. Rotâu Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd	4
I. Nifer yr Ymweliadau a Galwadau gan Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd.....	4
5. Data Ymweliadau.....	5
I. Nifer yr Ymweliadau.....	5
II. Nifer y Carcharorion	5
III. Amseru ymweliadau	6
6. Materion a Godwyd.....	7
7. Hyfforddiant a Digwyddiadau	11
8. Arsylwyr Annibynnol Dalfeydd ac Adolygu Cofnodion Dalfa.....	11
9. Cynllun peilot dillad gwrth-rwyg.....	12
10. Datblygiadau i'r Dyfodol	14
11. Diddordeb mewn dod yn Ymwelydd Annibynnol â Dalfeydd?.....	14
Atodiad A:	16
Atodiad B	17

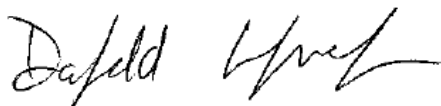
1. Rhagair gan Gomisiynydd Heddlu a Dyfed-Powys

Mae Ymweliadau Annibynnol â Dalfeydd yn deillio o adroddiad yr Arglwydd Scarman ar derfysgoedd Brixton yn 1981 a argymhellodd y dylid cyflwyno system o arolygu gweithdrefnau a dalfeydd mewn gorsafoedd heddlu gan aelodau o'r gymuned leol. Cafodd hyn ei ffurfioli yn 2002 gan Ddeddf Diwygio'r Heddlu sy'n gosod dyletswydd statudol ar bob Comisiynydd Heddlu a Throseddau i weithredu Cynllun Ymweliadau Annibynnol â Dalfeydd.

Mae Ymweliadau â Dalfeydd wedi cyflwyno tryloywder i brosesau cadw yn nalfa'r heddlu. Mae gan Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd rôl hanfodol o ran sicrhau bod Hawliau Dynol carcharorion yn cael eu cynnal ac y cydymffurfir â Deddf yr Heddlu a Thystiolaeth Droseddol 1984.

Sefydlwyd Cynllun Ymweliadau Annibynnol â Dalfeydd yn Nyfed-Powys yn 2001. Ers ei gyflwyno, mae miloedd o ymweliadau wedi'u gwneud i ddalfeydd ledled ardal Dyfed-Powys, gan sicrhau bod carcharorion yn cael eu trin â pharch ac urddas waeth beth fo'r rheswm dros eu cadw yn y ddalfa.

Parhaodd 2022-23 i fod yn flwyddyn brysur ar gyfer fy Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd, a hoffwn gymryd y cyfle hwn i ddiolch iddynt unwaith yn rhagor am eu cefnogaeth, brwdfrydedd a hyblygrwydd. Mae'r ymrwymiad parhaus a ddangoswyd gan bob Ymwelydd Annibynnol â Dalfeydd yn allweddol i lwyddiant y Cynllun.

Comisiynydd yr Heddlu a
Throseddau

2. Cyflwyniad

Mae Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd yn wirfoddolwyr o'n cymuned leol sy'n ymweld â dalfeydd yr heddlu mewn parau, yn ddirybudd, i wirio lles carcharorion ac i sicrhau bod eu hawliau'n cael eu cynnal.

Hefyd, mae Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd yn cynnal gwiriadau ar amgylchedd y ddalfa er mwyn sicrhau ei bod yn ddiogel ac o safon dda. Os nodir unrhyw bryderon, codir y rhain gan Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd, i ddechrau, gyda Rhingyll y Ddalfa a hefyd drwy Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu (SCHTh) i'w drafod gydag uwch swyddogion sy'n gyfrifol am faterion dalfa.

Rhoddir diweddariadau am gynnydd o ran materion sy'n destun pryder i SCHTh mewn modd amserol. Caiff unrhyw themâu trosfwaol eu bwydo i'r byrddau llywodraethu priodol i'w hystyried er mwyn cymryd camau pellach os yw'n briodol. Mae rôl yr Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd yn cynnig amddiffyniad i garcharorion a thryloywder i brosesau cadw yn y ddalfa.

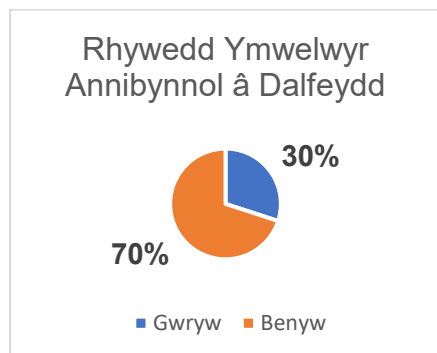
3. Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd

Ar ddiwedd mis Mawrth 2023, roedd 24 o Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd ar y Cynllun, wedi'u gwasgaru ledled 4 ardal y Panel Ymweliadau Annibynnol â Dalfeydd; Sir Gaerfyrddin, Ceredigion, Sir Benfro, a Phowys.

Cawsom ddau Ymwelydd Annibynnol â Dalfeydd yn ymddiswyddo o'r Cynllun rhwng 1 Ebrill 2022 a 31 Mawrth 2023. Cymerodd 3 Ymwelydd Annibynnol â Dalfeydd seibiant o'r Cynllun yn ystod y cyfnod hwn, gydag 20 yn aros ar ein system fel Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd. Gobeithio y byddant yn dychwelyd yn ystod 2023-24.

Gwneir pob ymdrech i'r Cynllun gynrychioli demograffeg Dyfed-Powys, ond yn hollbwysig, penodir i'r tîm wirfoddolwyr sy'n dangos ymrwymiad a diddordeb gwirioneddol yn y Cynllun. Mae 80% o'r Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd yn 55 oed neu hŷn. Cydnabuwyd nad yw hyn yn cynrychioli ardal ddemograffeg Dyfed a Phowys, a bydd hyn yn darged yn y cynlluniau ar gyfer recriwtio flwyddyn nesaf, o Ebrill 2023 – Mawrth 2024.

Ffigur 1: Rhywedd Ymwelwyr

Ffigur 2: Oed Ymwelwyr

Oed	Canran 2021/22	Canran 2022/23
18-24	4%	5%
25-34	8%	10%
35-44	4%	0%
45-54	4%	5%
55-64	32%	25%
65-74	32%	35%
75+	16%	20%

4. Rotâu Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd

I. Nifer yr Ymweliadau a Galwadau gan Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd

Rhydaman, Aberystwyth, Hwlfordd, Aberhonddu a'r Drenewydd yw'r prif ddalfeydd yn ardal Dyfed-Powys.

Ymwelir â Rhydaman, Aberystwyth a Hwlfordd unwaith yr wythnos, ac ymwelir ag Aberhonddu a'r Drenewydd bob pythefnos. Mae hyn oherwydd eu maint a'u defnydd amrywiol.

Mae dwy ddalfa arall yn ardal Dyfed-Powys; Aberteifi a Llanelli. Fe'u defnyddir fel dalfeydd gorlif ac nid yw Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd yn ymweld â'r Dalfeydd hyn fel mater o drefn. Fodd bynnag, pe bai'r dalfeydd gorlif hyn yn cael eu defnyddio, hysbysir SCHTh a gall drefnu ymweliad gan Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd os oes angen.

<u>Dalfa</u>	<u>Capasiti Celloedd ac ystafelloedd cadw (a ddefnyddir ar gyfer cadw plant)</u>
Rhydaman	6 cell 2 ystafell gadw
Hwlfordd	17 cell 2 ystafell gadw
Aberystwyth	7 cell 1 ystafell gadw ac 1 ystafell sych

Aberhonddu	8 cell 1 ystafell gadw
Y Drenewydd	9 cell 1 ystafell gadw
Llanelli	8 cell 2 ystafell gadw
Aberteifi	6 chell

Darperir rota i Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd sy'n neilltuo pâr o Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd i wythnos / pythefnos. Yna maent yn trefnu diwrnod ac amser yr ymweliad o fewn yr wythnos / pythefnos penodedig.

O fewn eu cyfarfodydd Panel Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd bob chwe mis, darperir data i Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd ar eu hymweliadau diweddar yn ogystal â phroffil y ddalfa. Gofynnir iddynt ystyried y data hwn wrth drefnu ymweliadau i sicrhau bod ymweliadau'n cael eu cynnal ar ddiwrnodau ac amseroedd amrywiol drwy gydol yr wythnos.

Mae gan Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd yr opsiwn o ymweld â dalffa mewn ardal Panel gwahanol hefyd. Mae hyn yn sicrhau bod arferion da yn cael eu rhannu ar draws yr ardaloedd. Dechreuodd yr ymweliadau hyn ym mis Mawrth 2022 wrth i lefelau COVID-19 leihau.

5. Data Ymweliadau

I. Nifer yr Ymweliadau

Yn ystod 2022-2023, cynhaliwyd cyfanswm o 181 o ymweliadau â dalfeydd gan Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd ledled ardal yr Heddlu. Yn ystod y cyfnod hwn, roedd 440 o garcharorion yn y ddalfa. O'r rhain, cytunodd 197 o garcharorion i gael ymweliad, a gwelwyd 87 carcharor.

II. Nifer y Carcharorion

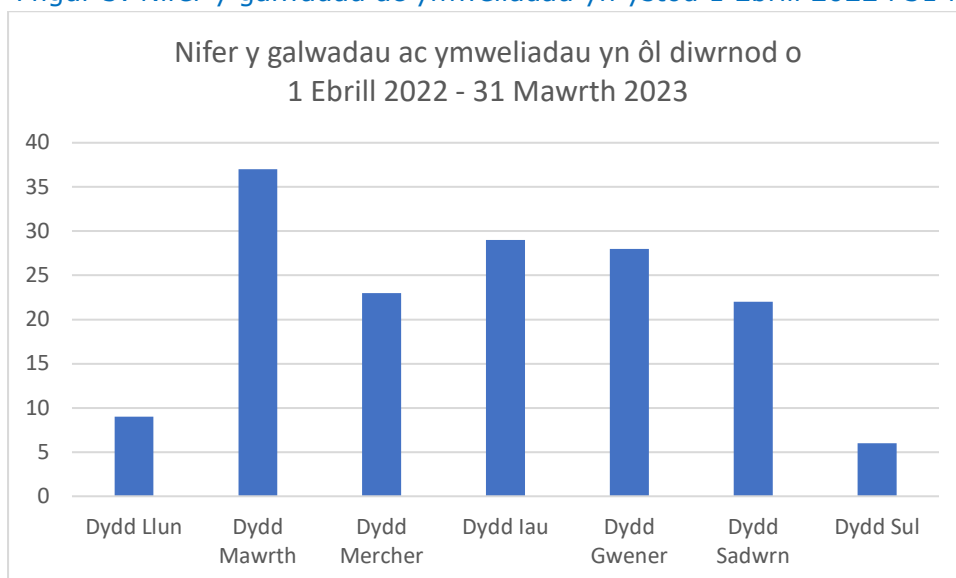
O 1 Ebrill 2022 i 31 Mawrth 2023, cafodd 8,557 unigolyn eu cadw yn y dalfeydd ledled ardal Dyfed-Powys. O'r rhain, roedd 440 yn y ddalfa ar adeg ymweliadau gan Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd. Ymwelwyd â 45% o'r carcharorion hynny a oedd yn bresennol gan Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd.

Dalfa	Nifer y Carcharorion Ebrill 22 – Mawrth 23	Nifer yr ymweliadau a gynhaliwyd gan Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd
Rhydaman	73	43
Llanelli (Gorlif yn unig)	3	0
Hwlfordd	77	28
Aberystwyth	53	30
Aberteifi (Gorlif yn unig)	0	0
Aberhonddu	17	9
Y Drenewydd	14	8

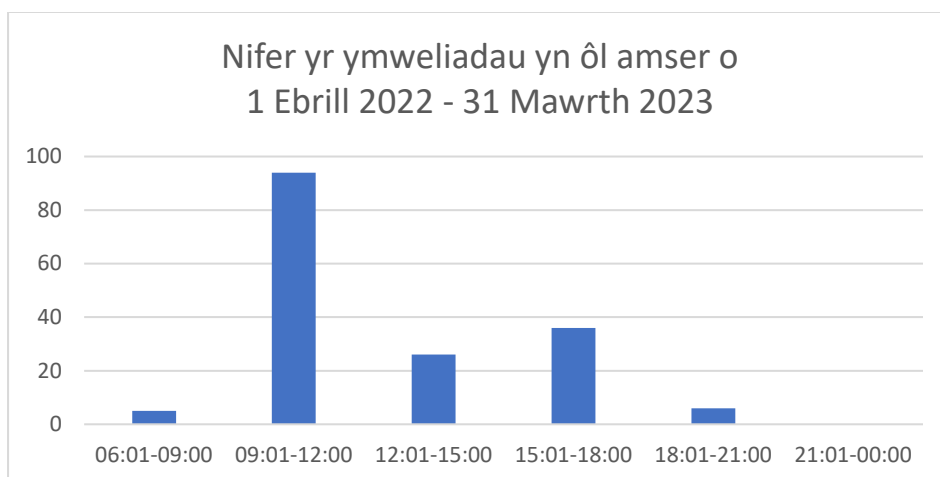
Mae'r data uchod, yn y golofn ar gyfer Nifer y Carcharorion, yn cynrychioli nifer y carcharorion a oedd yn y ddalfa adeg ymweliadau'r Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd o Ebrill 2022 - Mawrth 2023.

III. Amseru ymweliadau

Ffigur 5: Nifer y galwadau ac ymweliadau yn ystod 1 Ebrill 2022 i 31 Mawrth 2023

Ffigur 6: Nifer yr ymweliadau yn ystod 1 Ebrill 2022 i 31 Mawrth 2023

Mae Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd yn cynnal ymweliadau yn y boreau fwyaf, sef yr amser prysuraf yn y ddalffa, gan fanteisio i'r eithaf ar y siawns o weld cynifer o garcharorion â phosibl. Ni chynhaliwyd ymweliadau ar ôl 21:00 gan fod carcharorion yn tueddu i fod yn cysgu ac felly mae Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd yn debygol o fod â nifer is o garcharorion i siarad â hwy yn ystod oriau hwyrach. Fodd bynnag, mae Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd yn ceisio cynnal ymweliadau yn ystod amrywiaeth o amseroedd, gan gynnwys penwythnosau, yn ogystal â diwrnodau'r wythnos er mwyn sicrhau lefel o anrhagweladwyedd o ran y dyddiau a'r amseroedd y maent yn cynnal ymweliadau.

6. Materion a Godwyd

Yn ystod eu hymweliadau, mae Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd yn gwirio lles y carcharorion yn ogystal â'r amodau y cânt eu cadw. Mae Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd yn ymwybodol o'r hawliau a roddir i garcharorion wrth iddynt gael eu cadw yn y Ddalffa yn unol â Chod C Deddf yr Heddlu a Thystiolaeth Droseddol (PACE) 1984. Ceir crynodeb o'r rhain yn Atodiad B.

Disgwylir i Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd drafod unrhyw fân faterion lles neu amgylcheddol gyda Rhingyll y Ddalffa neu'r swyddog cysylltiedig ar adeg yr ymweliad.

Caiiff unrhyw faterion na ellir eu datrys yn ystod ymweliad, neu rai y teimlai Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd fod angen ymdrin â hwy ar lefel uwch, eu hadrodd i Weinyddwr y Cynllun o fewn SCHTh. Mae'r adroddiadau hyn wedi symud o gopiau papur i ffurfiau electronig nawr er mwyn lleihau papur a ddefnyddir o fewn yr amgylchedd swyddfa a sicrhau dull mwy diymdroi i Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd adrodd wrth y Gweinyddwr Cynllun.

Yna caiff y rhain eu cofnodi a'u dilyn gyda Phrif Arolygydd Dalfeydd Heddlu Dyfed-Powys (HDP) neu'r Arolygwyr perthnasol. Yna, maent yn ystyried y materion, yn rhoi diweddariad / adroddiad i weinyddwr y cynllun, ac yn cymryd unrhyw gamau angenrheidiol.

Nodir sylwadau ac arsylwadau cadarnhaol hefyd ar y ffurflenni a'u hadrodd yn ôl i uwch staff y ddalffa.

Mae Gweinyddwr y Cynllun yn hysbysu Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd o ganlyniad eu hadroddiad, a chynhelir trafodaethau pellach ynghylch y mater yng Nghyfarfod nesaf y Panel Ymweliadau Annibynnol â Dalfeydd.

Os bydd angen ystyried unrhyw faterion ar lefel uwch, maent yn cael eu trafod yn y bwrdd llywodraethu priodol, gan gynnwys y Bwrdd Plismona, lle mae Comisiynydd yr Heddlu a Throseddau'n dal y Prif Gwnstabl i gyfrif.

Isod ceir rhestr o bryderon a godwyd gan Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd rhwng 1 Ebrill 2022 a 31 Mawrth 2023 gydag ymateb i'r cynnydd a wnaed yn erbyn pob pryder.

Pryder a nodwyd	Cynnydd a wnaed
<p>Bu pryderon staffio parhaus yn y ddalffa ers mis Gorffennaf 2022.</p>	<p>Datryswyd: Cychwynnodd 3 Swyddog Tywys a'r Ddalffa newydd ar 24 Hydref 2022. Byddant yn cael eu hyfforddi ac yn y ddalffa erbyn 21 Tachwedd 2022.</p>
<p>Anawsterau o ran cael cyfieithydd Latfiaidd.</p>	<p>Datryswyd: Mae Language Line yn darparu'r gwasanaeth cyfieithu. Ni fu unrhyw broblemau pellach o ran sicrhau gwasanaethau cyfieithydd Latfiaidd. Bydd hyn yn parhau i gael ei fonitro gan Arolygydd y Ddalffa a'r Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd.</p>
<p>Staff y ddalffa'n cymryd rhan weithredol yn ymweliadau Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd a sicrhau nad ydynt yn cael eu gadael heb dywysydd.</p>	<p>Yn parhau: Mae'r broblem hon yn cadw codi ei phen, gyda'r broblem ychwanegol o Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd yn cael eu gadael yn ddigwmni wrth ymweld â chell. Fel y nodir yn y Cod Ymarfer a llawlyfr SCHTh, rhaid i Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd gael eu tywys bob amser wrth iddynt ymweld â charcharorion. Anfonodd yr Arolygydd Lleol nodyn atgoffa cwrtais: <i>Lle bynnag y bo'n ymarferol, rhaid i drafodaethau rhwng carcharorion ac Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd ddigwydd yng ngolwg, ond tu allan i glyw, y swyddog heddlu sy'n tywys. Lle nad yw hyn yn bosibl, ni fydd y swyddog heddlu'n cymryd rhan weithredol yn y sgwrs. Ni ddylai swyddogion heddlu fynd ati i wrando ar sgwrsiau rhwng Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd a charcharorion.</i></p> <p>Bydd y mater hwn yn cael ei fonitro'n barhaus.</p>

<p>Sicrhau bod Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd yn cael mynediad at garcharorion sy'n agored i niwed – nid oes angen oedolion priodol.</p>	<p>Datryswyd: Caiff oedolion a phlant siarad ag Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd heb oedolyn priodol ar yr amod eu bod nhw'n hapus i dderbyn ymweliad. Bydd y ddalfa'n anfon e-bost er mwyn atgoffa aelodau staff o hyn.</p> <p>Mae'r cod ymarfer yn dweud y dylid caniatáu i Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd siarad â charcharorion drwy'r gorddrws os nad oes modd iddynt ymweld â charcharorion yn y gell. O ran siarad â charcharorion yr ystyrir eu bod yn gyfnewidiol neu'n methu â derbyn ymweliad, mae'r Cod yn nodi bod siarad drwy'r gorddrws yn opsiwn. Bydd y ddalfa'n rhannu neges atgoffa mewn perthynas â'r uchod.</p>
<p>Prinder cyfreithwyr yn ardal Ceredigion.</p>	<p>Yn parhau: Mae'r ddalfa'n monitro'r sefyllfa ac yn cynghori y bydd cwmnioedd newydd yn ymuno â'r cynllun.</p>
<p>Mae problem barhaus o ran bod y gwasanaeth golchdy'n aml yn dychwelyd llawer llai o flancedi na'r hyn a anfonwyd. Hefyd, mae'r orsaf yn derbyn hen flancedi blêr yn ôl yn lle'r rhai a anfonwyd.</p>	<p>Datryswyd: Yng nghyfarfod Panel fis Hydref, trafodwyd bod pob eitem nawr yn cael ei labeli a'i gofnodi er mwyn ceisio monitro'r holl eitemau. Mae'r broblem o ran y golchdy wedi gwella, fodd bynnag, nid yw'r ddalfa dal yn medru sicrhau y byddant yn derbyn yr un eitemau yn ôl. Serch hynny, mae eitemau tebyg yn cael eu dychwelyd.</p>
<p>Pryderon o ran gwres wrth agosáu at y gaeaf.</p>	<p>Datryswyd: Mae tymheredd celloedd yn cael ei wirio ac ni fydd carcharorion yn cael eu cadw mewn celloedd pan fyddant y tu hwnt i dymheredd penodol. Mewn cyfnodau oerach, defnyddir rheiddiaduron pan fydd y tymheredd yn syrthio'n is na tymheredd penodol.</p>

<p>Dylid gosod gwefrwyr cyffredinol ym mhob gorsaf heddlu er mwyn sicrhau bod carcharorion yn medru cysylltu â pherthnasau/ffrindiau i roi gwybod iddynt eu bod yn y ddalfa.</p>	<p>Datryswyd: Cytunwyd i hyn a phrynwyd gwefrwr ar 17 Tachwedd 2022.</p>
<p>Problemau darpariaeth feddygol gydag oedi o ran Ymarferwr Gofal Iechyd yn cyrraedd y ddalfa.</p>	<p>Yn parhau: Bydd yr heddlu'n parhau'n rhan o broses dendro ar y cyd â Heddlu De Cymru a Heddlu Gwent er mwyn rhoi cytundeb newydd cyn Mehefin 2023 i'r darparwr gwasanaeth o ddewis.</p> <p>Mae protocol i arwain staff pan nad oes Ymarferydd Gofal Iechyd ar ddyletswydd ac mae'n rhaid iddynt deithio ar draws y rhanbarthau lleol. Mae gwaith yn mynd rhagddo i recriwtio mwy o Ymarferwyr Gofal Iechyd tra bod tendr rhanbarthol gyda Heddlu De Cymru a Heddlu Gwent mewn grym. Ers 28 Mawrth 2023, mae protocol wedi'i wreiddio pan nad oes Ymarferydd Gofal Iechyd ar ddyletswydd, ac o 1 Mai, bydd cynllun peilot yn cychwyn lle bydd ymgynghoriadau meddygol yn cael eu cynnal drwy gyswllt fideo er mwyn lleihau achosion o gludo i'r Adran Ddamweiniau ac Achosion Brys a llefydd eraill sy'n darparu gwasanaethau meddygol yn gyflym.</p>
<p>Mae angen rhoi sylw brys i'r gât diogelwch yn yr iard gefn sy'n rhoi mynediad i gerbydau, ac ymateb syth ar gyfer gwaith atgyweirio i atal unigolion a gedwir yn y ddalfa rhag dianc wrth gael eu trosglwyddo o gerbydau i ardal y ddalfa.</p>	<p>Datryswyd: Mae'r gât cefn wedi'i drwsio eto ac ymddengys bod y modur yn gweithio'n dda. Cyn hir, byddwn ni'n symud i system darllen cardiau newydd a fydd yn datrys materion mynediad a diogelwch.</p>
<p>Mae camerâu TCC yn y ddalfa wedi'u gosod yn union uwchben desg y ddalfa ac maen nhw bron fel pe baen nhw wedi'u hadeiladau i mewn i'r nenfwd. Oherwydd safle ag ongl y sgriniau TCC, mae hyn yn gwneud</p>	<p>Datryswyd: Bydd y monitorau TCC yn cael eu symud i bared uwchben y staff. Bydd hyn yn gwella'r amgylchedd weithio ac yn atal carcharorion wrth y ddesg rhag gweld yr hyn sy'n cael ei ddangos ar y sgriniau.</p>

hi'n anghyfforddus iawn a bron yn amhosibl i'w gwyllo am fwy nag ychydig eiliadau heb achosi anghysur difrifol i ardal y gwddf. Yn amlwg, mae hyn yn bryder difrifol ar gyfer lles swyddogion y ddalfa, yn enwedig pan mae'n rhaid monitro'r unigolyn a gedwir yn y ddalfa'n agosach.	
---	--

7. Hyfforddiant a Digwyddiadau

- Ar 2 Awst 2022, cynhaliwyd y diwrnod hyfforddi blynyddol ym Mhencadlys Heddlu Dyfed-Powys, a oedd yn cynnwys trosolwg o daith carcharor o'r adeg y mae'n cael ei dderbyn i'r ddalfa i'r adeg y mae'n cael ei ryddhau, mewnbyn ar gydraddoldeb ac amrywiaeth, a mewnbyn ar urddas carcharorion.
- Cynhaliwyd cyfarfodydd y Panel Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd yn rhithwir drwy *Microsoft Teams*. Cynhaliwyd y cyfarfodydd Panel ym mis Ebrill a mis Hydref 2022.

8. Arsylwyr Annibynnol Dalfeydd ac Adolygu Cofnodion Dalfa

Yn 2022-23, parhaodd yr Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd i adolygu cofnodion dalfa, ar wahân i'w hymweliadau â dalfeydd. Adolygwyd cyfanswm o 174 cofnod dalfa. Rhennir canfyddiadau â'r Prif Adolygydd Dalfeydd a thynnir sylw at unrhyw broblemau.

Prif ganfyddiadau:

- Ar gyfartaledd, roedd carcharorion yn cael eu cofrestru o fewn 13 munud neu lai.
- Cynigiwyd eitemau crefyddol i 90% o garcharorion.
- Gofynnwyd i 84% o garcharorion pa un ai a oedd ganddynt unrhyw alergeddau neu ofynion dietegol arbennig o fewn eu hasesiadau risg.
- Cynigiwyd bwyd a lluniaeth yn rheolaidd i 92% o garcharorion.
- Cafodd 93% o garcharorion yn y ddalfa wybod sut i ddefnyddio cloch alw'r gell ac am bicsileiddio ardal y toiled.

- Cofnodwyd yn swyddogol bod aelod benywaidd o staff wedi'i phennu i ddim ond 48% o garcharorion benywaidd. Nodwyd bod y rhan fwyaf o fenywod wedi cael cynnig siarad ag aelod staff benywaidd ar gais.
- Cynigwyd nwyddau hylendid benywod i 63% o garcharorion benywaidd.
- Yn gyson ag Adroddiad Blynnyddol llynedd, nid yw darpariaethau hylendid yn cael eu cofnodi'n rheolaidd mewn cofnodion. Cofnodwyd bod dim ond 36% o garcharorion wedi cael cynnig darpariaethau hylendid priodol, e.e. sebon, mynediad at gawodydd a mynediad at gyfleusterau golchi dwylo.
- Rhoddwyd eu hawliau i 95% o garcharorion pan gawsant eu cofrestru, neu nes ymlaen ym mhresenoldeb Oedolyn Priodol.
- Yn gyson ag adroddiad llynedd, ni nodwyd unrhyw oedi mawr o ran Oedolion Priodol neu gyfreithwyr.

9. Cynllun peilot dillad gwrth-rwyg

Ym mis Mawrth 2022, cychwynnodd ein Cynllun Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd gynllun peilot Dillad Gwrth-rwyg rhwng Heddlu Dyfed-Powys a'r Gymdeithas Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd. Ar hyn o bryd, Heddlu Dyfed-Powys, fel yr unig ardal beilot, sy'n arwain ar hyn.

Dillad a ddefnyddir mewn nifer o ddalfeydd ledled y DU yw dillad gwrth-rwyg neu ddillad gwrth-niwed. Gwnaed y dillad o ddefnydd sy'n atal carcharorion rhag eu rhwygo a'u clymu.

Daeth y cynllun peilot hwn i fodolaeth yn dilyn adolygiad thematig o ddillad gwrth-niwed yn nalfeydd yr heddlu gan Gymdeithas Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd.

Canfu Cymdeithas Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd bod adroddiadau Arolygwyr yn datgelu pryderon cyson am y defnydd o ddillad gwrth-niwed yn y ddalfa. Roedd rhai o'r pryderon a nodwyd yn genedlaethol yn cynnwys;

- Cofnodi ac arferion gwael o ran cyfranoledd a chyfiawnhad dros ddefnyddio'r dillad,
- Nodir bod y dillad yn cael eu defnyddio yn absenoldeb gwybodaeth risg, yn aml gyda charcharorion anodd, drwy rym, a nodwyd eu bod o bosibl yn cael eu defnyddio fel cosb,
- Pryderon ynglŷn ag urddas yn cael ei gynnal yn effeithiol wrth ddefnyddio grym i ddiosg dillad.
- Mae carcharorion wedi'u gadael yn noeth mewn ymgais i reoli ymddygiadau niweidiol, mewn dalfeydd lle y defnyddir y dillad a'r rhai lle na ddefnyddir y dillad.

Fel rhan o'r cynllun peilot, bydd ein Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd yn adolygu cofnodion dalfa unigolion o fewn dalfeydd Dyfed-Powys sydd wedi derbyn dillad gwrth-niwed yn annibynnol, gan edrych yn benodol ar y canlynol:

- A yw'r dillad yn cael eu cyhoeddi'n briodol?
- A ydynt yn cael eu tynnu i ffwrdd cyn gynted â phosibl?
- A oes rhesymeg ddigonol ar gyfer eu defnyddio wedi'i gofnodi yng nghofnodion y ddalfa?

Mae cofnodion wedi'u hadolygu gan ddefnyddio'r dyfarniad CAG canlynol:

Rheswm dros y Dyfarniad	Camau Dilynol
Cwymplen mewn defnydd a rhesymeg lawn dros ddefnyddio'r dillad, sy'n gyfiawnadwy ac yn gymesur i'r perygl a gyflwynir.	Does dim angen camau gweithredu pellach ar hyn o bryd.
Tynnwyd y dillad i ffwrdd cyn gynted ag y bo'n ymarferol.	
Dad-ddwysáu clir, a defnyddiwyd eitemau tynnu sylw ac ati er mwyn lleihau'r perygl y byddai'r carcharor yn niweidio ei hun yn fwriadol.	
Ychydig iawn o gyfiawnhad, neu gyfiawnhad aneglur, dros ddefnyddio'r dillad.	Rhoddwyd hyfforddiant/cyngor pellach i staff y ddalfa.
Gwybodaeth annigonol ar gyfer pennu cymesuredd defnyddio'r dillad.	
Gadawyd y carcharor yn y dillad am gyfnod hir.	
Nodwyd drwy'r gwymplen fod y dillad wedi'u defnyddio, ond ni roddwyd gwybodaeth bellach.	Mae angen archwilio ymhellach i'r defnydd/rhesymeg. Achosion i'w codi gydag arolygydd y ddalfa.
Defnyddiwyd y dillad yn absenoldeb gwybodaeth risg ond ni nodwyd rhesymau eraill.	
Defnyddiwyd y dillad gan yr heddlu ond ni roddwyd gwybodaeth bellach.	
Ni ddefnyddiwyd y gwymplen. Darganfu gwybodaeth am y dillad fel rhan o adolygiadau rheolaidd o gofnodion dalffa gan Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd.	

Rhoddwyd y graddau canlynol i'r 12 cofnod a adolygwyd o Ebrill 2022 – Mawrth 2023:

Gwyrdd	78
Ambr	50

Y nod yw y bydd y cynllun peilot yn lleihau nifer y dillad gwrth-rwyg sy'n cael eu cyhoeddi'n sylweddol, ac yn sicrhau bod rhesymeg ddigonol yn cael ei chofnodi pe bai dillad yn cael eu defnyddio. Trafodir canfyddiadau'n fisol gyda'r Gymdeithas Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd a'r Prif Arolygydd Dalfeydd. Tynnir sylw'r Prif Arolygydd Dalfeydd at unrhyw gofnodion dalfa sy'n derbyn gradd goch, a darperir y rhifau cofnod. Mae hyn yn caniatáu ar gyfer rhoi adborth cadarnhaol i berchnogion y cofnodion hynny, er mwyn helpu i godi ymwybyddiaeth a lledaenu arfer da.

Fel rhan o'r cynllun peilot, bydd Ymwelwyr Annibynnol yn parhau i gwrdd bob mis er mwyn adolygu tua 15 cofnod y mis, â ffocws ar y rhai sydd wedi derbyn dillad gwrth-rwyg. Y bwriad yw i'r cynllun peilot hwn barhau tan fis Awst 2023.

10. Datblygiadau i'r Dyfodol

- Sefydli'r Cynllun Strategaeth Recriwtio i dargedu digwyddiadau penodol sydd ar fin cael eu cynnal er mwyn hyrwyddo cronfa ehangach o Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd gwirfoddol ym mis Hydref 2023.
- Mae diwrnod Cynllunio Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd wedi'i drefnu ar gyfer 18 Hydref 2023, a fydd yn adolygu'r ffordd y mae'r cynllun Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd yn cael ei redeg yn ardal Dyfed-Powys, ac yn cynnwys Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd, Arolygwyr Dalfa lleol, a'r Prif Arolygydd Gwasanaethau Dalfa.
- Cynhelir trosolwg o gyfarfodydd Panel Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd i adolygu a ellir uno pob rhanbarth yn un cyfarfod cyffredinol er mwyn parhau i drafod materion parhaus ac ar gyfer dysgu parhaus.
- Ar 14 Mawrth 2023, gwahodwyd Comisiynydd yr Heddlu a Throseddau i fynychu'r teithiau safle dalfa newydd yn ardal Dafen, Llanelli, Sir Gaerfyrddin. Fel rhan o'r digwyddiad drws agored hwn, tywyswyd aelodau o'r cyhoedd o gwmpas adeilad o tua 4000m² ar draws dau lawr, sy'n cynnwys 18 cell dalfa newydd, ystafelloedd cyfweld, celloedd, desg gyhuddo, swyddfa cynllun agored ac ystafelloedd cyfarfod cysylltiedig, ac ardal sylweddol ar gyfer offer mecanyddol a thrydanol. Mae'r gwaith adeiladu'n mynd rhagddo a disgwylir i ddalfa Dafen fod ar agor o fis Mai 2023.

11. Diddordeb mewn dod yn Ymwelydd Annibynnol â Dalfeydd?

Os oes gennych ddiddordeb mewn gwirfoddoli i Gomisiynydd yr Heddlu a Throseddau a dod yn Ymwelydd Annibynnol â Dalfeydd yn ardal Dyfed-Powys, neu os hoffech gael rhagor o wybodaeth, galwch heibio i:

Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd, Adroddiad Blynyddol 2022-2023

<https://www.dyfedpowys-pcc.org.uk/cy/y-swyddfa/cynlluniau-gwirfoddoli/ymwelwyr-annibynnol-ar-ddalfa/>

Neu cysylltwch â Caryl Bond ar 01267 226440

Neu E-bostiwch: caryl.bond@dyfed-powys.police.uk

Atodiad A:

Ceir crynodeb isod o hawliau carcharorion o dan God C PACE. Dyma'r wybodaeth a roddir i garcharor yng ngorsaf yr heddlu. Mae manylion llawn ar gael yng Nghod Ymarfer C yr Heddlu.

1. Dywedwch wrth yr heddlu os ydych am i gyfreithiwr eich helpu tra byddwch yng ngorsaf yr heddlu. Mae hyn am ddim.

2. Dywedwch wrth yr heddlu os ydych chi am i rywun gael gwybod ble rydych chi. Mae hyn am ddim.

3. Dywedwch wrth yr heddlu os ydych am edrych ar eu rheolau – fe'u gelwir yn Godau Ymarfer.

4. Dywedwch wrth yr heddlu os oes angen cymorth meddygol arnoch. Dywedwch wrth yr heddlu os ydych chi'n teimlo'n sâl neu wedi cael eich anafu. Mae cymorth meddygol am ddim.

5. Os gofynnir cwestiynau ichi am drosedd a amheuir, nid oes rhaid ichi ddweud dim. Fodd bynnag, gall niweidio eich amddiffyniad os nad ydych yn sôn wrth gael eich holi am rywbeth y byddwch yn dibynnu arno yn ddiweddarach yn y llys. Gellir cyflwyno unrhyw beth a ddywedwch yn dystiolaeth.

6. Rhaid i'r heddlu ddweud wrthy ch am y drosedd y credant eich bod wedi'i chyflawni a pham rydych wedi cael eich arestio ac yn cael eich cadw.

7. Rhaid i'r heddlu adael i chi neu'ch cyfreithiwr weld cofnodion a dogfennau ynghylch pam rydych wedi cael eich arestio ac yn cael eich cadw ac am eich amser yng ngorsaf yr heddlu.

8. Os oes angen cyfieithydd arnoch, rhaid i'r heddlu gael un ichi. Gallwch hefyd gael dogfennau penodol wedi'u cyfieithu. Mae hyn am ddim.

9. Dywedwch wrth yr heddlu os nad ydych yn Brydeinig a'ch bod am gysylltu â'ch llysgenhadaeth neu'ch swyddfa conswl neu os ydych am roi gwybod iddynt eich bod yn cael eich cadw. Mae hyn am ddim.

10. Rhaid i'r heddlu ddweud wrthy ch am ba hyd y gallant eich cadw.

11. Os ydych chi'n cael eich cyhuddo ac mae eich achos yn mynd i'r llys, bydd gennych chi neu'ch cyfreithiwr hawl i weld y dystiolaeth erlyn cyn y gwrandawriad llys.

Atodiad B

Y gwiriadau amgylcheddol y mae Ymwelwyr Annibynnol â Dalfeydd yn ymgymryd â hwy wrth ymweld â Dalfa:
- Gwiriwch fod y celloedd yn lân (celloedd wedi'u meddiannu a chelloedd gwag lle bo'n bosibl).
- Gwiriwch fod y gegin a'r ardal paratoi bwyd yn lân ac yn daclus.
- Gwiriwch fod pob ardal arall yn y Ddalfa yn lân ac yn daclus.
- Gwiriwch fod y gwres, y goleuadau a'r awyru yn ddigonol.
- Gwiriwch fod yr ystafell feddygol wedi'i chloi os nad oes gweithiwr gofal iechyd proffesiynol yn bresennol.
- Gwiriwch fod pecyn cymorth cyntaf ar gael yn rhwydd.
- Gwiriwch fod digon o stociau o ddiillad gwely, siwtiau gwrth-rwyg a dillad sbâr.
- Gwiriwch fod digon o gyflenwadau bwyd.
- Gwiriwch fod y Ddalfa yn glir o unrhyw beryglon iechyd a diogelwch ymddangosiadol.
- Gwiriwch fod y seiniwr cell a systemau teledu cylch cyfyng yn gweithio.
- Gwiriwch fod deunyddiau crefyddol ar gael yn rhwydd i garcharorion.
- Gwiriwch nad oes unrhyw bwyntiau cwlwm sy'n cyflwyno perygl i garcharorion.

Y gwiriadau lles y mae Ymwelwyr Annibynnol yn ymgymryd â hwy wrth ymweld â Dalfa:
- A ydynt yn cael eu trin yn rhesymol?
- A ydynt wedi cael gwybod am eu hawliau cyfreithiol ac ymwelwyr?
- A ydynt yn deall eu hawliau fel y cawsant eu hesbonio iddynt?
- A oes rhywun wedi cael gwybod eu bod yn cael eu cadw yn y ddalfa (os ydynt wedi gofyn am hyn)?
- A ydynt wedi gweld cyfreithiwr (os ydynt wedi gofyn am hyn)?
- A ydynt wedi cael cynnig / derbyn bwyd / diod?
- A ydynt wedi gofyn am / cael sylw meddygol os oes angen?
- A ydynt wedi cael mynediad i gyfleusterau toiled / hylendid / ymolchi?
- A oes dillad gwely / dillad / blanced newydd wedi'u darparu, os oes angen?
- A oes cyfnodau gorffwys addas a / neu ymarfer corff ar gael, os yw'n briodol?